

феодалного та національного гніту, допомогти перейти в добу буржуазного будівництва. Як англійський соціальний стан «Gentry» протягом XVI-XVII століть «витягнув» провінційну середньовічну Англію на шлях прогресивного буржуазно-демократичного розвитку, так і український соціальний стан «Козацтво» – мав свій історичний шанс...

ЛІТЕРАТУРА

1. Василенко М. П. Вибрані твори : у 3-х т. Т. 2. Юридичні праці. Київ: Юридична книга, 2006. 560 с.
2. Іванов В. М. Історія держави і права України. Київ : Атіка, 2007. 728 с.
3. Яворницький Д. І. Історія запорізьких козаків : у 3-х т. Т. 1. Київ : Наук. думка, 1990. 592 с.

***Житнік Віктор Васильович,**
аспірант кафедри теорії та історії держави і права
Навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету
ORCID: 0009-0002-3272-6159
Науковий керівник: доктор юридичних наук,
професор Шевченко А.Є.*

ФОРМУЛЮВАННЯ ПОЗИЦІЙ ПРО РІВНІСТЬ ПРАВ ЧОЛОВІКА ТА ЖІНКИ В КАНОНІЧНІЙ КОНЦЕПЦІЇ ПОДРУЖНИХ ІНТИМНИХ ВІДНОСИН В ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ XII СТОЛІТТЯ

Римське право мало багато обмежуючих норм щодо жінок. Загально визнано що норми, які стосуються внутрішніх сімейних відносин є одними з найбільш консервативних. Втім з плином часу відбуваються певні поступові зміни у правовому становищі заміжньої жінки, пов'язані з тим, що шлюб cum manu (з переходом жінки під

владу чоловіка) поступово був витіснений шлюбом *sine manu*, при якому дружина не переходила під владу чоловіка, залишаючись для нього, на думку дослідників, юридично чужою, зберігаючи за собою статус та майнові права, які мала до укладення шлюбу [1, с. 282-284]. Для республіканського Риму була характерна свобода розлучення і визнання можливості укладання нового шлюбу; в імператорський період з'явилися юридичні обмеження, насамперед майнові, при укладанні повторних шлюбів. Віднайдення римського права та введення його в систему цивільного і канонічного права представниками середньовічної університетської спільноти також вплинуло на юридичне сприйняття жінки в Західній Європі [2, с. 21–31]. Сприйняття жінки в середньовічному світському (звичаєвому) і церковному праві і правосудді різнилося. Звичаєве право обмежувало «статеву свободу» жінки, полишаючи її поза правовим полем. Середньовічне канонічне право надало жінці більше свобод і прав в царині сімейно-шлюбних відносин [3, с. 28–36].

Базові принципи середньовічних шлюбних відносин докорінно відрізнялися від римської подружньої моделі і були сформульовані та обґрунтовані в «Декреті» Граціана [4, с. 133–137]. Концепція індивідуальних статевих відносин XII в. мала безпосередній зв'язок із сформульованим Граціаном поняттям природного права. Граціан стверджував, що спілка чоловіка і жінки, народження та виховання дітей є природним станом. Таким чином, батько канонічного права створив для декретистів та декреталістів відправну точку для подальших міркувань про особисте життя людини [5, с. 421–423]. Керуючись доктриною природного права, як стрижневим елементом концепції особистих відносин, їм було запропоновано ідею «подружньої згоди». Термін «згода» у трактаті (канон 29 Граціанового «Декрету») визначається як «загальна думка двох або більше осіб щодо одного й того самого» [4, с. 135].

Згода самих наречених, а не згода батьків, як це було в дограціанівську епоху, стає сутнісною характеристикою шлюбу. У вченні Граціана шлюб являв собою складний юридичний факт, що включає як першорядний елемент ініціацію словесною згодою (*matrimonium initiatum*) і наступну консуммацію, що робить шлюб завершеним (*matrimonium perfectum*) і нерозривним. Вчення Граціана змінило практику припинення шлюбних відносин. Ініційовані, але незавершені шлюби могли розриватися за лише взаємною згодою, чого раніше канонічний закон не допускав. Завершений шлюб міг бути визнаний недійсним та розірваним, лише за умови доведених «дефектів згоди». Граціан зазначив, що існує чотири види помилок, які формують «дефекти згоди» [6, с. 56–61]. Відсутність згоди жінки на інтимну близькість, насильництво і примус у відношенні до неї сприймалося каноністами як огидний злочин [7, с. 37–45]. Сміливі формулювання провідних каноністів XII століття відносно меж «статевої свободи» особистості та поваги до жіночої згоди мали серйозні наслідки для розвитку юридичної думки та практики в галузі канонічного права [8, с. 48–50; 9, с. 42–46].

У канонічному праві XII століття набув чинності принцип шлюбної згоди, згідно з яким вільне бажання як чоловіка, так і жінки одружитися є невід’ємною складовою шлюбу. Через церковний шлюб жінки отримали можливість звільнитися від небажаного шлюбу. Через визнання юридичною особою жінка отримала права, які захищали її від чоловіка та мали стати запобіжником від насильства в шлюбі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Підопригора О.А., Харитонов Є.О. Римське право. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 528 с.
2. Санжаров В.А., Павлюх О.А. Болонська правова школа у XII столітті. Внесок декретистів в створення системи західноєвропейського церковного права // Ірпінський

- юридичний часопис. Серія: право. 2022. Вип. 1 (8). С. 21–31. DOI 10.33244/2617-4154.1(8).2022.21-31.
3. Лоцихін О.М., Санжарова Г.Ф., Бинюк Н.М. Середньовічний шлюб в гендерному вимірі: жінка і сім'я згідно з приписами канонічного права // Ірпінський юридичний часопис. Серія: право. 2023. Вип. 1 (10). С. 28–36. DOI [https://doi.org/10.33244/2617-4154.1\(10\).2023.28-36](https://doi.org/10.33244/2617-4154.1(10).2023.28-36).
 4. Санжаров В.А. Граціан і його твір «Згода розбіжних канонів»: юридичний Ренесанс в Західній Європі у XII столітті і канонічне право // Держава та регіони. Серія: право. 2018. № 4 (62). С. 133–137.
 5. Санжаров В. А. Декретальне право в Західній Європі у XII–XIII століттях // Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 6. С. 421–423.
 6. Житнік В. В. Середньовічна концепція законності шлюбу згідно з канонічним правом // Європейські перспективи. 2024. № 3. С. 56–61.
 7. Житнік В. В. Гендерне насильство в шлюбі й декретальне право у XII–XIII ст. // Ірпінський юридичний часопис. Серія: право. 2024. Вип. 3. С. 37–45.
 8. Санжаров В.А., Санжарова Г.Ф., Мацелик М.О. Третій Латеранський Собор і канонічне право: еволюція законодавства та права церкви в XII столітті // Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 10. С. 48–50. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-10/8>.
 9. Санжаров В.А., Павлюх О.А., Санжарова Г.Ф. Четвертий Латеранський Собор 1215 року: традиції і новації в канонічному праві // Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 6. С. 42–46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-6/8>.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**«ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО РОЗБУДОВИ
НОВІТНЬОЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ»**

Всеукраїнська науково-практична конференція

24 жовтня 2024 р.

м. Київ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ**

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ІМЕНІ В. М.
КОРЕЦЬКОГО**

**НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТУРИЗМУ,
ЕКОНОМІКИ І ПРАВА**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КИЇВСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ**

**МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ**

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

**«ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО РОЗБУДОВИ
НОВІТНЬОЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ»**

Всеукраїнська науково-практична конференція

24 жовтня 2024 р.

ОРГКОМІТЕТ

Добкіна К.Р., декан юридичного факультету ДУІТ, доктор юридичних наук, професор, дійсний член Транспортної Академії України;
Клюєва Є.М., завідувач кафедри Господарського та транспортного права Юридичного факультету ДУІТ, доктор юридичних наук, професор, дійсний член Транспортної Академії України;
Мусієнко А.В., завідувач кафедри Цивільного та кримінального права Юридичного факультету ДУІТ, кандидат юридичних наук, доцент, дійсний член Транспортної Академії України;
Мусієнко В.В., професор кафедри Цивільного та кримінального права Юридичного факультету ДУІТ, кандидат юридичних наук, доцент, дійсний член Транспортної Академії України;
Матвійчук А.В., в.о. завідувача кафедри Правосуддя Юридичного факультету ДУІТ, доктор юридичних наук, доцент;
Бурдоносова М.А. кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри Конституційного та адміністративного права;
Савицька С.Л. доцент кафедри Правосуддя Юридичного факультету ДУІТ, кандидат юридичних наук;
Михайлов В.О., старший викладач кафедри Правосуддя Юридичного факультету ДУІТ;
Васильчук С.С., доцент кафедри Цивільного та кримінального права Юридичного факультету ДУІТ, кандидат юридичних наук;
Мартюк А.С., доцент кафедри Цивільного та кримінального права Юридичного факультету ДУІТ, кандидат юридичних наук;
Киренко С.Г., доцент кафедри Цивільного та кримінального права Юридичного факультету ДУІТ, кандидат юридичних наук, доцент;
Кобиляцький О.Л., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри Цивільного та кримінального права;
Озель В.І. завідувач кафедри Конституційного та адміністративного права, кандидат юридичних наук, доцент;
Подольня Ю.О., кандидат юридичних наук, доцент кафедри Господарського та транспортного права;
Стародубова О.А., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри Конституційного та адміністративного права;
Хоркавий С.В., старший викладач кафедри Правосуддя;
Горбань Є.А., доктор філософії, старший викладач кафедри Господарського та транспортного права;
Богатих Д.С., асистент кафедри Конституційного та адміністративного права;
Савицький Д.О., доцент кафедри Правосуддя, кандидат юридичних наук, доцент;
Баськов В.В., доцент кафедри Правосуддя, кандидат юридичних наук;
Часова Т.О., доцент кафедри Правосуддя, кандидат юридичних наук;
Вітко О.Ю. кандидат юридичних наук, доцент, старший викладач кафедри Господарського та транспортного права Юридичного факультету ДУІТ.

«Інноваційний підхід до розбудови повітряної правової держави» Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, Київ, 24 жовтня 2024р. – К.: ДУІТ, 2024. – 302 с.

Матеріали друкуються мовою оригіналу в редакції авторів.
©ДУІТ, 24-10-2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА, ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

<i>Білецька А. В., Озель В. І.</i> - Види експертиз нормативно-правових актів.....	10
<i>Березуцька К. А., Озель В. І.</i> - Поняття та основні завдання експертизи нормативно-правових актів	14
<i>Іванов В. М.</i> - Засади народовладдя в козацькому державотворенні.....	19
<i>Житник В. В.</i> - Формулювання позиції про рівність прав чоловіка та жінки в канонічній концепції подружніх інтимних відносин в Західній Європі XII століття	22
<i>Жук В. М., Озель В. І.</i> - Участь народу України у правотворчих процесах	26
<i>Кипич І. В.</i> - Вплив молодіжної правосвідомості на процес побудови правової держави в післявоєнній Україні	30
<i>Махова Л. О.</i> - Медіація при вирішенні трудових спорів.....	36
<i>Тіменко А. Ю., Озель В. І.</i> - Особливості конституційно-правової відповідальності як виду юридичної відповідальності.....	40
<i>Павлова Д. В., Озель В. І.</i> - Поняття та ознаки системи конституційних цінностей України.....	44
<i>Савченко Д. О.</i> - Вища судова влада в католицькій церкві і верховний церковний трибунал (римська рота).....	48
<i>Стригун С. С., Озель В. І.</i> - Функції Конституції України та її охорона.....	51
<i>Лазар Д. І., Синчак Є. Ю., Новосельська І. В.</i> - Вплив навчання онлайн та офлайн на якість професіоналізму випускників закладів вищої освіти.....	56
<i>Сізик Ю. Ю., Гирук С. С., Новосельська І. В.</i> - Як підвищити довіру до правосуддя?.....	63
<i>Цильонюк А. І., Таїров А. С., Новосельська І. В.</i> - Чи відповідає сучасний пенсійний вік українців реаліям сьогодення? Чи варто його підіймати та доводити до європейських?.....	71
<i>Ткачук О. С., Іванова С. В., Новосельська І. В.</i> - Які процеси впливають на думку виборців, що призводить до кардинально протилежних результатів виборів?.....	75
<i>Куликовська К. Д., Бурдоносова М. А.</i> - Органічний зв'язок романо-германського права з давньоримським.....	82

СЕКЦІЯ 2. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО, ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО

<i>Бігун А. Р., Мартюк А. С.</i> - Негативні наслідки екологічної катастрофи після зруйнування РФ Каховської ГЕС та нестача питної води на території України.....	86
<i>Жук В. М., Мартюк А. С.</i> - Екологічні наслідки повномасштабного вторгнення РФ на територію України.....	90
<i>Латчук М. О., Мусієнко В. В.</i> - Правове регулювання завдатку: зміст і функції в контексті новітніх викликів української правової системи.....	93
<i>Осолохін Д. А., Мартюк А. С.</i> - Особливості прийняття спадщини під час дії воєнного стану.....	98
<i>Пашинська Д. Ю., Мартюк А. С.</i> - Спадковий договір	101
<i>Шемітько А. В., Мусієнко В. В.</i> - Актуальні аспекти принципів виконання зобов'язань у процесі розбудови правової держави.....	103
<i>Коханевич А. П., Мусієнко В. В.</i> - Загальна характеристика договорів, які опосередковують передавання майна у власність.....	108
<i>Власова А. В., Мусієнко В. В.</i> - Актуальні аспекти сутності змісту та форми правочину.....	113
<i>Куликовська К. Д., Добкіна К. Р.</i> - Медіація: емоції проти раціональності.....	119
<i>Крюкова А. М., Мусієнко В. В.</i> - Неустойка та її види як засіб забезпечення виконання договірних зобов'язань.....	122

СЕКЦІЯ 3. ГОСПОДАРСЬКЕ ТА ТРАНСПОРТНЕ ПРАВО. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

<i>Вільхівська А. О., Ключова Є. М.</i> - Застосування принципу <i>Lex specialis</i> щодо міжнародного гуманітарного права.....	128
<i>Вітко О. Ю.</i> - Електронний документообіг в господарській сфері: деякі сторони правового регулювання.....	131
<i>Коханевич А. П., Подолян Ю. О.</i> - Загальні положення про суб'єкти господарювання в Україні.....	138
<i>Осолохін Д. А., Подолян Ю. О.</i> - Ліцензування господарської діяльності під час дії правового режиму воєнного стану.....	140
<i>Пашинська Д. Ю., Подолян Ю. О.</i> - Поняття та види кооперативів.....	144

<i>Синиця В. Т., Бегущ Н. В.</i> - Виклики патентного захисту технологій у глобальному бізнесі: проблеми та можливості.....	146
<i>Синиця В. Т., Ключова Є. М.</i> - Класифікація прав та свобод людини у загальній декларації з прав людини.....	150
<i>Лісовський П. М.</i> - Філософія у галузі права як класифікаційно- категоріальна формула мудрості щодо міжнародно-наукового рейтингу в обороноздатній інфраструктурі України.....	154
<i>Бегущ Н. В.</i> - Торговельна марка в контексті нових правил реєстрації: правовий аналіз та перспективи.....	158
<i>Каракач А. С., Ключова Є. М.</i> - Порухення прав жінок під час воєнних дій в Україні.....	162
<i>Крайник Г. С.</i> - Щодо приведення Господарського кодексу України та Закону України “Про охорону дитинства” у відповідність до євроінтеграційного курсу України	166
<i>Власова А. В., Подолян Ю. О.</i> - Господарська діяльність під час дії правового режиму воєнного стану в Україні.....	170
СЕКЦІЯ 4. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	
<i>Михайлов В. О.</i> - Актуальні питання використання висновку спеціаліста як джерела доказів у кримінальному провадженні.....	176
<i>Киренко С. Г.</i> - Проблеми кримінально-правової оцінки посягання життя особи у зв'язку з особливостями статусу потерпілого.....	180
<i>Крюкова А. М., Киренко С. Г.</i> - Кримінально-правова характеристика умисного вбивства, вчиненого у стані сильного душевного хвилювання.....	185
<i>Онуфрієв Д. В. М., Киренко С. Г.</i> - Запобіжні заходи у кримінальному провадженні.....	189
<i>Пашинська Д. Ю., Киренко С. Г.</i> - Зловживання службовим становищем.....	194
<i>Синиця В. Т., Савицький Д. О.</i> - Процесуальні відмінності обшуку та огляду.....	197
<i>Синиця В. Т., Киренко С. Г.</i> - Кваліфікація статті 260 Кримінального кодексу України Створення непередбачених законом воєнізованих або збройних формувань.....	201
<i>Красюк І. П.</i> - Проблемні питання щодо оформлення вільних зразків почерку при призначенні судової почеркознавчої експертизи.....	206

<i>Каракач А. С., Киренко С. Г.</i> - Специфіка кваліфікації кримінальних правопорушень, передбачених розділом XVI Кримінального кодексу України, вчинених у співучасті.....	211
<i>Кобилянський О. Л.</i> - Висновок спеціаліста, як джерело доказів: впровадження в національне законодавство.....	215
<i>Ліщук М. Ю., Киренко С. Г.</i> - Сутність вини та її юридичні характеристики.....	219
<i>Куликовська К. Д., Мусієнко А. В.</i> - Вплив права Європейського Союзу на формування системи кримінальної юстиції України.....	222
<i>Маковка Є. Л., Савицький Д. О.</i> - Місце забезпечення права на свободу та особисту недоторканність у системі загальних засад кримінального провадження.....	225
<i>Цвігун Д. В., Савицький Д. О.</i> - Дія кримінального процесуального закону в просторі та часі.....	229
<i>Часова Т. О.</i> - Негласні слідчі (розшукові) дії як спосіб збирання доказів у корупційних правопорушеннях.....	232
<i>Шундик В. В., Савицький Дмитро О.</i> - Характеристика засади гласності і відкритості в кримінальному процесі.....	236
<i>Матвійчук А. В.</i> - Збирання та оцінка доказів у корупційних правопорушеннях.....	241
<i>Муляр Г. В.</i> - Інноваційний підхід до розвитку кримінального права та кримінального процесу в умовах розбудови новітньої правової держави.....	245
<i>Савицький Д. О.</i> - Право особи на свободу та особисту недоторканність кримінальному провадженні.....	248
<i>Шемітько А. В., Киренко С. Г.</i> - Особлива частина кримінального права України та її значення в умовах правової держави.....	251
<i>Удовенко О. Ю., Савицький Д. О.</i> - Презумпція невинуватості як основоположний принцип кримінального процесу.....	255
СЕКЦІЯ 5. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО	
<i>Отрадна М. А., Якимчук Н.Я.</i> - Правовий режим узгодженого грошового зобов'язання та податкового боргу в умовах воєнного стану.....	260
<i>Миткалик С.І.</i> - Необхідність удосконалення ризик-орієнтованих механізмів виявлення конфлікту інтересів.....	263
<i>Беззубов Д.О.</i> - Трансформація системи регулювання експертної діяльності в Україні в зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ.....	270

<i>Крутило О. О.</i> - Науково-теоретична інтерпретація громадських організацій в сучасній Україні.....	276
<i>Лукавий Ю. П.</i> - Обов'язковість державної реєстрації речових прав на нерухоме майно: адміністративно-правовий аспект.....	281
<i>Нікітін В. В.</i> - Адміністративно-правові засади проведення державної реєстрації прав за заявами в електронній формі.....	287
<i>Хоркавий С. В.</i> - Застосування вогнепальної зброї поліцейським країн ЄС: досвід для України.....	295
СЕКЦІЯ 6. СУДОВА МЕДИЦИНА ТА МЕДИЧНЕ ПРАВО	
<i>Мусієнко А. В., Жук А. М.</i> - Деякі актуальні аспекти правового регулювання застосування медичного канабісу в Україні.....	300